

KIS-366 – Hanc'herieg an Drevoniezh

(GE – 10 07 89)

1. **abiotique** 1) Adanv ar parennoù fizikel ha kimiek eus amva ur bevedeg. Br. **ambevadel**. 2) Adanv ur metou anaraezus d'ar beved. Br. **anvevedus**.
2. **aérobiose**. Beved e diraez an oksigen. Br. **aerveved** g., **aervevadezh** b. Ar c'helligoù hag ar bevedegoù o tanveziñ oksigen an aer en o c'hennevid a adanver **aervevat** (sl. SADED, Bon-6, p. 5).
3. **allochtone**. (Hinienn) n'eo ket bet ganet er vro m'emañ o vevañ. Br. **ezgenidik** aa., **ezgenidig** g.-**dion**.
4. **allopatrique**. Adanv spesadoù o c'houzerc'hel douaregarioù diseurt. Br. **daskendiriat** aa.
 Kinnig a ran ober gant ar rakger **dasken-** "diseurt, liesdoare", diwar Br. **ken** "all, disheñvel" ; kv. Kb. **amgen** (amprestet endeo e GBLF. ¶ 137).
5. **allotrophie**. Perzh a zo gant bevion 'zo da dennañ boued eus danvezennoù diseurt, an dro eizhañ o vezañ al Loened hollezat (Gl. "omnivore"). Br. **daskendeñvañ**, **daskendeñv** g., **daskendeñvezh** b.
6. **allotropie**. Perzh a zo gant bevion 'zo da wiskañ neuzioù hervez doareoù ar metou. Br. **alldreñ**, **alldroüsted** b.
7. **amixie**. Dic'hallusted an hironaat etre daou spesad, div ouennad. Br. **ankeventrac'h** g. (sl. KIS-337, La-08, p. 321).
8. **annicole**. (Loen, Plantenn) o vevañ e-barzh pe e-kefin ar stêrioù. Br. **stêdrigat** aa., **stêdrigad** g.-**ed**.
 Kinnig a ran ober gant deveradoù **trig-** (hBr. **tric**, **guotric**, **guutricset** ; Kb. **trig**, **trigo**) evel kevatal da Et. **-cole**, h.a., er ster "bezañ o vevañ, o chom".

9. **amphibiotique**. O toareañ ar Pesked o tremen, da geñver emdizhañ, eus an dour dous d'an dour sall pe eus ar mor d'ar stêrioù. Br. **daouzourdrigat** aa. Sl. **anadrome, catadrome, diadrome**.
 Ober a ran gant **emdizhañ** (hBr. **(cant)imdeith**, Kb. **ymdaith**) da gendec'heriañ Gl. **migrer, migration**.
10. **anabiose**. Distro d'ur beved oberiat goude ur prantad beved enkelat. Br. **azbeved** g., **azbevadezh** b.
11. **anadrome**. Adanv ur Pesk o vevañ peurliesañ er mor, hogen o sevel er stêrioù evit greuniañ. Br. **argrec'hus, stêrarduat**. Sl. **potamotoque**.
12. **anaérobiose**. Beved e-maez oksigen an aer. Br. **anaerveved** g., **anaervevadezh** b. Ar bevion en aerveved a reer anezho **anaervevat, anaervevaded** (sl. SADED, Bon-6, p. 5).
13. **anhydrobiose**. Beved enkelat ma emañ bevion 'zo disec'het ha paouezet enno nep kennevid. Distreiñ a c'hellont d'ar beved oberiat goude azdourañ. Br. **andourveved** g., **andourvevadezh** b. Sl. **reviviscence**.
14. **arénicole**. (Bevedeg) o vevañ en traezh. Br. **traezhtrigat** aa., **traezhat** aa.
15. **autochtone**. (Hinienn) bet ganet er vro m'emañ o vevañ. Br. **engenidik** aa., **engenidig** g.-dion.
16. **autoécologie**. Studi ar c'heñverioù etre un hinienn hag ar metou hep dere'hel stad eus ar strollenn. Br. **unandrevoniezh**.
17. **autotrophe**. Adanv bevion 'zo ganto ar perzh da dennañ o boued war-eeun eus ar metou meinell ha da gevanaozañ danvez o bevedeg. Br. **kevandeñvek** (sl. SADED, Bon-5, p. 2). Sl. **hétérotrophe, métatrophe**.
18. **avalaison**. Diskenn eus ar Sili oadour o vevañ er stêrioù trema Mor Sargaso ma tozvont. Br. **ardraoñadeg** b., **morarduadeg** b.
19. **azoïque**. Adanv ur metou hep beved loenel. Br. **anvil** aa.
20. **bathyphton**. Plankton o vevañ e goueled ar mor. Br. **batiplankton** g.-ioù.
 E lec'hioù all ez eus bet arveret luniadoù evel **morlizadur** evit plankton. Da hanc'herieg ar rummadoù termenoù o skritellañ derezioù donder ar

mor, e soñjan ez eo gwell degemer an termenou etrevroadel evel ma reer e maeziennou all eus ar yezh evel ar Gimiezh. Sl. **pélagique**.

21. **benthique**. Adanv an tachad kefin da oueled ar mor. Br. **bentek** aa.
22. **benthos**. Teskad ar bevion mor pe lenn o trigañ er goueled. Br. **bentoz** g.
23. **Bioacoustique**. Studi ar stenioù ec'hodet gant al Loened. Br. **Bevstenoniezh** b.
  - En eskemmoù a ya d'ober KIS-324, La-08, pp. 274-286, e save etre re all kudenn an termenou Br. da lakaat war sterva an Et. **akoustik**. Re sammet e hañvale d'ar genskriverion ar gedrann Br. **-son-**. Perig HERBERT en defe kavet spletus degas e Br. ar gevenebiezh a zo en Al. etre **Klang** ha **Schall**, e Sz. etre **tone** ha **sound** (pp. 282-283). N'eo ket sur e c'hallfed didroc'hañ ar sterva Br. diouzh an hevelep dasparzh hag en Al. pe e Sz., nemet ez eo bet kavet emsavus ebarzhiñ an termen Br. **sten** b. ha lakaat warnañ ar c'hemeradurioù alvezel, pezh a ginnige PH a-du-rall (p. 283). Ken e talv **stenoniezh** kement hag "akoustik alvezel". Alese, ez eo ar **vevstenoniezh** studi fizikel ar froumoù klevedel ec'hodet gant ar bevion.
24. **biocénose**. Kumuniezh spesadel o c'hoarvezout eus ur c'hevredadur korrvevion, Plant ha Loened en ur metou dibarek. Br. **bevgant g.-où, bevgantad g.-où**.
  - Sl. DGVB. p. 95 : "Il semble que le nom du «cercle» [*cant*] servait au sens abstrait à exprimer les idées de "plénitude, perfection, certitude" et aussi celles de "groupement, rassemblement"."
25. **biocénotique**. a) A-zivout ar bevgant, ar bevgantadoù. Br. **bevgantel** aa., **bevgantadel** aa. b) Studi ar bevgantadoù. Br. **Bevgantadouriezh** b.
26. **Biogéographie**. Skiant o plediñ gant dasparzh ar bevion war an Douar. Br. **Bevzouaroniezh**.
27. **bioluminescence**. Perzh o deus bevedegoù 'zo da c'henel luc'h. Br. **bevdreluc'h** g.
28. **biomasse**. Tolz hollel ar bevedegoù bezant en ur ranndouar. Br. **bevdolz** g.
29. **biome**. Hollad ar bevion bezant en un egor lavaret. Br. **biom g.-où, bevvod g.-où**.
  - Degemeret eo bet al lostger **-om(ø/-e/-a)** da verkañ un hollad, un trevnad, sk. : Br. **kondriom, plastidom, vakuom, genom**, ha **biom**.
30. **biorythme**. Luskelladoù arc'hwelel reoliek tamm pe damm en oberiezhoù ur bev. Br. **bevgorvez b.-ioù**.
31. **Biospéléologie**. Studi ar beved er mougevioù. Br. **Mougevvevoniezh b.-où**.
32. **biosphère**. Rann a'r blanedenn ma vez ar bevion. Br. **bevgelc'h g.-ioù**.

33. **Biostatigraphie**. Skourr eus ar Vevzouaroniezh ma pleder gant kenheuilh ha dasparzh ar bevion e-kerz hoaladoù an Douar. Br. **Bevhoaladoniezh** b.
34. **biotique**. Adanv ar parennoù eus amva ur bevedeg o tennañ da vezañs bevedegoù all. Br. **bevadel** aa. Sl. **abiotique, milieu**.
35. **biotope**. Amva fizikel-kimiek ur bevgant dibarek. Br. **bevva g.-où**.
36. **branchiotaxie**. Hoalerezh ar pesked etrezek an tachadoù a zo brasoc'h enno bec'h an oksigen. Br. **oksidrevn g., oksidrevnegezh** b.
 □ Er Vevoniezh e tiforc'her daou zoare a-berzh ar bev da erwezhañ ouzh ar metou : 1) Treiñ ouzh, durc'haat da, dreist-holl a-berzh ar Plant, Et. -**trop-**, Br. **-kerc'h-** ; sk. : Gl. **phototropisme**, Br. **luc'hgerc'h(egezh)**. 2) En em reizhañ diouzh, loc'hañ war-du pe diwar-du, dreist-holl a-berzh bevion dizalc'h ha heloc'h, Et. **-tact-**, Br. **-trevn-** ; sk. : Gl. **chimiotaxie**, Br. **kimidrevn(egezh)**. Sl. **taxie, nastie**.
 Kement-se lavaret, e noter ez eus daou si e lunierezh ar Gl. **branchio-taxie** : a) ar gedrann gentañ, dre reolenn, a zle merkañ ar barenn eus ar metou en em reizh ar bev diouti, amañ an oksigen, ha n'eo ket an organ fraouaet ganti ; b) an eil kedrann a zleje bezañ **-tactisme** ha n'eo ket **-taxie** a un orin, hogen debarzhet el lavar etrevroadel d'ar rummataouriezh (Gl. **"taxinomie"**) ha d'an neurologiezh (Gl. **"ataxie"**). Sl. **taxie**.
37. **cæcotrophie**. Dibarder eus ar c'hoazhañ gant ar C'hriagnerion, oc'h euvriñ un eil gwech an oulennoù blot ha glaourus diwar un trehentad kentañ eus ar boued. Da geñver an eil trehentad e vez suget gant ar vouzellenn voan ar vitaminoù danzeet gant ar Bakteri kedvevat bezant er sac'henn da heul an trehentad kentañ. Br. **sac'henndeñvañ**.
38. **calcicole**. Adanv nep Plantenn o vevañ war zouarennoù razek. Br. **raztrigat** aa.
39. **calcifuge**. Adanv ar Plant o vevañ war an douarennoù anraz. Br. **raztec'hat** aa.
40. **carpophage**. A-zivout al Loened a zo ar frouezh diazez o magadur : heñvelster : **fructivore**. Br. **frouezhezat** aa.
41. **caste**. Stroll hiniennoù, e-barzh ur gevredigezh loenel, o piaouañ kefridioù arbennik a-zalc'h ouzh doareoù stummadurel dibarek. Seurt strolloù a gaver gant an Amprevaned kevredus (Gwenan, Merion, Termit) : milourion, gwezhourion, h.a. Br. **casta g.-où**.
42. **catadrome**. Adanv ar Pesked stêrioù oc'h emdizhañ war-du ar mor evit dozviñ (Sili). Br. **ardraoñus** aa., **morarduat** aa. Sl. **thalassotoque**.

43. **cavernicole** aa. Adanv al Loened o vevañ e-barzh mougevioù. Br. **mougevdriat** aa.
44. **cavicole** aa. Adanv al Loened o vevañ e-doug o hoali a-bezh pe a-zarn e-barzh kavennoù naturel eus korf Loened a spesadoù all. Br. **kavenndriat** aa.
45. **circadien** aa. A-zivout un anadenn arreat a zo he zrovezh 24 h pe dost. Br. **trozeziat** aa.
46. **circannien** aa. A-zivout un anadenn arreat a zo he zrovezh ur bloavezh pe dost. Br. **trovleziat** aa.
 Evit deveradoù 'zo e kavan gwell (skañvoc'h d'an distagañ ouzhpenn ma'z eo reizhistorek) ober gant ar gedrann **-dez-**, evel er skrivadoù lennegel **eizhtez, pemzektez, bemdez** a-du-rall. Evit **blez** (hBr. **blid**, BrE. **ble**) ez eus anezhañ ur furm diles ha n'eo ket ur stumm eus **bloaz** (TVBS., p. 8).
47. **cleptobiose**. A-berzh spesadoù 'zo, dozviñ e-barzh neizhioù dilezet, pe preizhañ neizhioù spesadoù all. Br. **gourneizhiañ**.
48. **climax**. 1) Termen dibenn ur steudad argammedek a furmadurioù struzhel e-maez daremouezh mab-den. 2) Stad kempouezh stabil etre trigaded ur metou hag etrezo hag ar metou. Br. **klmaks g.-où, peurgammed g.-où**.
49. **cline**. Heuliad argammedek ar c'henfeurioù etre daou pe lies seurtad eus ur boblañs a-geñver gant an douaregor pe amveziadoù an trevva. Br. **klin g.-où**.
50. **clone**. Teskad hiniennoù pe gelligoù evodet dre ouennañ anrevk diouzh un hinienn pe ur gellig hepken, dezho dre se an un glad hilel. Br. **klon g.-ioù**.
51. **colonie**. Teskad Loened o vevañ e kumuniezh. Br. **kludad** b.
 Meur a dermen oa korvoadus : **leizh** (hBr. **loit**, Kb. **llwyth**), **korzh** (BrE. **'coscorh'** L'Arm- p. 357, Kb. **cordd, cosgordd**) ; a-gostez e lezan **trev**, daoust ma'z eo an termen kentañ a soñjer ennañ dre benn an daou gemeradur eus ar Gl. **colonie**, p'en kaver arveret gant ur ster all en Drevoniezh end-eeun. Gwell 'm eus kavet dibab **klud** dre m'en kaver gant ur ster damheñvel e hBr. **clut moriuon** ; dalc'het 'm eus ar reizh b. en deus **clud** e Kb.
52. **commensalisme**. Mod bevañ gant spesadoù Loened pa vez kevelet hiniennoù hevelep ma rannont pe ma atoront boued a-gevret hep ma tennfe hini he boued eus korf unan all (evel ma ra an arvevaded). Br. **kemmagadezh** b. Ober a reer **kemmagat** aa., **kemmagad g.-ed** eus ul Loen o vevañ er gemmagadezh.

53. **communauté**. Hollad al Loened a bep spesad o vevañ d'un ampoent lavaret en un egorenn resis. Br. **kumuniezh** b.
54. **coprophage** aa. Adanv Loened oc'h emvagañ diwar oulennoù, o tozviñ enno hag ouzh o daspugn en o chedoù. Br. **kaoc'hezat** aa. Sk. : Br. **C'hwil-kaoc'h g.-ed-k.** (Gl. **Bousier**).
55. **cosmopolite** aa. Adanv ur stroll o vevañ dre ar blanedenn a-bezh hag en holl hinadoù met n'eo ket dre ret en holl veteier. Br. **bedsezat** aa.
56. **crénobie** aa. Adanv Loened dour o vevañ en andonioù hepken. Br. **eiendrigat** aa.
57. **crénophile** aa. Adanv Loened dour gwell ganto bevañ e-barzh an andonioù, hag o vevañ ivez e lec'hioù all. Br. **eiengar** aa.
 □ Evit kendeç'heriañ Et. **-phile** e c'haller termal etre a) Br. **-kerc'h**, sk. : Gl. **anthropophile**, Br. **dengerc'h** "(adanv an Amprevaned) o flemmañ an dud hepken", b) Br. **-len**, sk. : Gl. **acidophile**, Br. **trenkennlen** "(a-zivout an elfennoù kelligel) lenidik ouzh al livuzennoù trenkek", c) Br. **-oriat**, sk. : Gl. **pédophile**, Br. **maboriat**, hag evel just d) al lostger boutinañ degaset gant AR GONIDEG-KERVARKER diwar ar Kb., Br. **-kar**, sk. : Gl. **xénophile**, Br. **estrengar**. Betek gouzout ne welan ket abeg da zegas ul lostger all na da dremen hebiou d'al lostger Br. **-kar** evit termenou a rumm gant Gl. **crénophile**.
58. **dème**. Poblad e ster Gilmour ha Gregor. Br. **dem g.-où**.
59. **dendrobie**. Adanv ur bev oc'h annezñ er gwez. Br. **gweztrigat** aa.
60. **détriticole**. Adanv ur bev oc'h annezñ en distaoladoù bevedel. Br. **lasteztrigat** aa.
61. **diadrome** aa. Adanv ar Pesked oc'h emdizhañ etre dour dous ha dour sall. Br. **daouarduat** aa. Sl. **amphibiotique**, **anadrome**, **catadrome**.
62. **dystrophisation**. Strafulhañ meteier al lennoù gant an ezverioù louez kêrel ha greantel. Br. **mivezhurekaat**. Sl. **eutrophisation**.
63. **écholocation**. Araez emsturiañ gant ar C'hhiropter. Br. **dassonlec'hiañ**.
64. **Écologie**. Diskiblezh, skourr eus ar Vevoniezh, ma studier ar c'heñverioù etre ar bevion (Plant ha Loened) hag o amva. Br. **Trevoniezh** b.
65. **écomorphose**. Erwezh rag-eeun, fenotipek, a-berzh bevion 'zo (Plant dreist-holl) ouzh amveziadoù lec'hel an trevva. Br. **trevstummañ**.

66. **écosystème**. Unvez o c'hoarvezout eus un amva fizikel-kimiek spesadel (bevva) hag ur gumuniezh vevion (bevgant). Br. **trevreizhiad b.-où**.
67. **écotone**. Tachad ardreuziñ etre daou vevgant amezek. Br. **trevgefin b.-où**.
68. **écotype**. Gouennad lec'hel azasaet diouzh un annezva bevnet mat, hogen gouest d'en em barañ gant hiniennoù eus ur ouennad all a un spesad. Br. **trevrizh g., trevrizhad g.**
69. **édaphique**. Adanv ur barenn drevell a-geñver gant ar pri (a-gevenep d'ur barenn hinel). Br. **priel aa.**
 Berrek eo hanc'herieg ar Br. war ar sterva ma kaver Gl. **sol, terrain**, Sz. **soil, ground**, Al. **Boden**, Et. **ped(o)-, edaf(o)-**. Daou dermen Br. a ziskouez bezañ korvoadus : **gwered** (hBr. **guerret(reou)**, Kb. **gweryd**) ; **pri** (Kb. **pridd** "soil, earth"), hogen amjestr eo arverañ Br. **gwered** en askont eus ur **gwered** all (hBr. **gueidret**, krBr. **guezret**) gwriziennet mat er yezh a-benn bremañ, ha **pri** ivez p'en deus kemeret ar ster a ouzer. Betek kavout bastusoc'h diskoulm evelkent e ran gant **pri**.
70. **édaphon**. Hollad ar bevion, Bakteri, Loened ha Struzh, o vevañ er pri. Al. **Bodenlebewelt, Edafon**. Br. **priveveg b.-i, edafon g.-ioù**.
71. **effet de groupe**. Daskemmadoù korfadurel, bevarc'hwelel pe realezhel o c'hoarvezout gant hiniennoù pe strolleñoù a spesadoù 'zo dindan wered fraouadennoù digant ar c'henouennaded. Br. **gwered g.-où stroll**.
72. **endémique**. Adanv ur spesad bezant en un egorenn bevnet strizh. Br. **brosezat aa. Sl. cosmopolite**.
73. **endoparasite**. Br. **enarvevat aa., enarvevad g.-ed. Sl. parasite**.
74. **endophage**. Adanv ul Loen luvezat o tebriñ gwiadoù ar plant dre an diabarzh. Br. **enluvezat aa.**
 Ar peurziskoulm a chom da ziferañ evit ar stumm da reiñ da zezneuziad an hBr. **(brib)lu, (eli)lub, (hoiarn)lub, (tut)lob, (tut)lub**. An dezneuziad kempleg ouzh an emdroadur boas eo **lu**, daoust ma veneg FLEURIOT ul **lou** ("forme évoluée" DGVB. 247, diwar **lou guys** roet gant LOTH RC 18, 242). Hogen amjestr kenan e ve degemer Br. **lu** a yafe d'ur pevare heñvelson ; diouzh e du, an hapaks **lou** a ziskouez bezañ skoemp evit a sell an deverañ – hag eñ amgempleg a-walc'h. Gant ar stumm **luv** e ran da c'hortoz gwell.
75. **endoxyle**. Adanv un Amprevan prenezat o sankañ don er gwiadoù. Br. **donbrennezat aa.**

76. **entomophage**. Adanv ur bev oc'h emvevañ diwar Amprevaned. Br. **amprevanezat** aa.
77. **épilimnion**. Gwiskad gorre dour al lennoù, paot ennañ an oksigen. Br. **epilimnion** g.-où. Sl. **bathyplancton**.
78. **estivation**. Gant al Loened, prantad morzadur e-doug an hañv pe e koulz ar sec'hor. Br. **hañvoriñ, hañvorvezh** g.ioù.
 Eeunaat a ran ar skrivadur ha kinnig **hañvor-** (< **hañv** + **mor-**).
79. **eurymbathe**. Adanv ur bev dourat o c'houzañv argemmoù donder bras. Br. **rouezdonek** aa.
 Kinnig a ran **rouez-** da gevatal d'an Et. **eury-** (Gr. *eurus* "ledan, ampl, ledek, ec'hon") da aroueziñ an argemmusted vras eus amplegadoù un anadenn, eleze ar bevennoù laosk a zo dezho, an dizalc'h keñverel ez eo-hi diouto – "laosk" ha "dizalc'h" o vezañ kemeradurioù eus hBr. **rued**, Kb. **rhwydd**, Br. **rouez**. Evit ar c'heal kontrol, argemmusted vihan an amplegadoù, e kinnigan **strizh-** da gevatal d'an Et. **steno-**.
80. **eurymhalin**. Adanv ur bev dourat o c'hougmer argemmusted vras ar grenn (gwask osmotek) en e amva. Br. **rouezgrennek** aa. Sl. **sténohalin**.
 En Et. e ve dikoc'h ober gant ***eurytonique**, nemet ez eo forc'hellek ar gedrann Et. **-ton-** pa arouez etre parennoù all, an **tant** (Gl. "tonus musculaire") hag ar **grenn** (Gl. "pression osmotique"), sl. KIS-362, La-09, p. 126 n. E Br., n'eus ket eus ar forc'hellezh-se ha heut e vije plakañ ur ***rouezhalek**.
81. **euryionique**. Adanv ur bevedeg gouest da emazasaat diouzh ur skalfad pH ledan. Br. **rouezionek** aa., **rouezpHek** aa.
 Furmoù evel Br. **rouezpHek** [ruezpeaSEk], evit an digunvez ez int, eur techet da arverañ mui ouzh mui e lavar ar ouezoniez. Sk. Gl. **pH-métrie**, Sz. **esopHogram**.
82. **eurytherme**. Adanv ur bevedeg o c'hougmer argemmoù gwrezverk bras en e amva. Br. : **rouezwrezek** aa.
83. **eurytrophe**. Adanv ur bevva a zo peurgempouez ennañ al loazioù mezhur. Br. **rouezteñvek** aa.
84. **eutrophisation**. Argerzh o taskemmañ un drevreizhiad dre he finvidikaat gant halioù mezhuvel evel an nitratoù hag ar fosfatoù, pezh a laka ar bevedegoù hag an danvezioù bevel da builhaat. Br. **hevezhurekaat**.

85. **floricole**. O vevañ war ar bleuñv. Br. **bleuñvdrigat** aa.
86. **gallicole**. Adanv an Amprevaned o tec'han furmidigezh galezioù (evel an avaloù derv) war ar Struzh. Luvezat int hag o sankidigezh er gwiadoù eo a zegas ar Blantenn da erwezhiañ. Br. **galeztrigat** aa, **gallezat** aa.
87. **géobionte**. Adanv ar bevion o trigañ dalc'hmat e-barzh an douar. Bevañ a reont pe e-barzh dour an douar (Bezhin, Protozoed, Nematod) ha mont er stad beved enkelat pa vez sec'hor ; pe e-barzh aer an douar ha bezañ gouest da glask al liveoù araezus d'ar beved (Buzhug). Br. **douarvevat** aa., **douarvevad** g.-ed. Sl. **terricole**.
88. **géophagie**. A-berzh Loened 'zo (Lombrikideged), an euvriñ douar. Br. **douarezadezh** b.
89. **géophile**. Adanv an Douarvevaded o trigañ peurliesañ e-barzh gwiskad gorre an douar, dibaot en donder. Br. **douargar** aa.
 Sl. **crénophile** .
90. **géotaxie**. Br. **douardrevn** g., **douardrevnegezh** b. Sl. **taxie**.
 Sl. **branchiotaxie** .
91. **géotropisme**. Durc'hadur gant ar Plant war gresk dindan wered ar ponnerder. Br. **douargerc'h** g., **douargerc'hegezh** b. Hervez an organ ez eo disheñvel tu an douargerc'h : gant ar c'harenn e vez **douargerc'h nac'hek**, gant ar wrizienn **douargerc'h yaek**.
92. **grégaire**. Adanv ar spesadoù a vez o hiniennoù o vevañ a vagadoù. Br. **bagadus** aa. Ar **vagadusted** (Gl. **grégarisme**) eo an tued o devez an hiniennoù da zerc'hel o strolladur, pe diastal evel ar spesadoù kevredus, pe e degouezhioù 'zo hepken : hedoù Karvedeg, goañvoriñ ar Buoc'haned ; gant an Akridianed, e reer **tachadoù bagateiat** (Gl. **zones grégarigènes**) eus al lec'hiennoù ma ren ampegadoù trevel arbennik ar **realezh vagadiñ** (Gl. **comportement grégaire**).
93. **halobios**. Hollad ar bevion morat. Br. **halveveg b.-i**, **morveveg b.-i**.
94. **halophile**. Adanv ur bev o trigañ er prioù pinvidik a holen war lez ar mor pe war-dro an oglennoù. Br. **halgar** aa.

95. **halophyte**. Plantenn pe gorrvev gouest da vevañ war brioù intret gant an holen. Br. **halluv s.-enn**.
 Sl. **endophage** .
96. **hétérotrophe**. Adanv bevion a denn o boued eus ar metou bevel ; ne c'hallont teñvañ nemet war-lerc'h bevion all dre emvagañ diwar danvez o c'horf bev pe varv pe diwar o distaoladoù ; an degouezh eo m'emañ an holl Loened ha Mabden ha struzhennoù 'zo. Br. **diandevnek** aa. Tri doare zo d'an emvoueta diandevnek : 1) an doare **milvevadek** (Gl. **holozoïque**) ; 2) an doare **arvevadek** (Gl. **parasitique**) ; 3) an doare **kelanadek** (Gl. **saprophytique**). Sl. **autotrophe**. Sl. SADED, Bon-5, p. 2 hh.
 A-zivout arver al lostger **-ek** e **milvevadek**, **arvevadek**, **kelanadek**, sl. KIS-311, La-08, pp. 226 hh.
97. **hibernation**. Hollad an daskemmadoù o c'hoarvezout gant ar Struzh hag al Loened da geñver donedigezh ar goañv. Br. **goañvoriñ**, **goañvorvezh** b. O c'hoari e vez gwikefreoù diseurt : gwrezdifuiñ, kousk goañvorel, h.a.
 Sl. **estivation** .
98. **holobiotique**. Adanv ar Pesked oc'h emdizhañ hep kemmañ metou, pe en dour dous (**stêremdizhoù**, Gl. **migrations potamiques**), pe er mor (**moremdizhoù**, Gl. **migrations thalassiques**). Br. **undourdrigat** aa. Sl. **amphibiotique**.
99. **homing**. Distro an Eoged oadour, da geñver an dozviñ, d'ar stêr ma voent ganet end-eeun. Br. **kêrat**, **kêradeg** b.-où.
100. **homophanie**. Anadenn o c'hoarvezout gant Loened 'zo oc'h emazasaat diouzh goulaouder ar goueled dindano, o vont sklaer pe deñval eveltañ. Br. **arunskediñ**. (Sl. KIS-360, La-09, p. 126).
101. **humicole**. Adanv ur bev o trigañ en druzad hag er rotel. Br. **roteldrigat** aa.
 Betek kaout ur ger gwell e ran amañ gant Br. **druzad** (VALL. p. 368, v° HUMUS). Diaes oa amprestañ Kb. **llufadron** (< **llu(f)+madr(u)+-on** "danvez diwar vreinadur ar plant") pe **deilbridd** ("pri diwar an deil"), an daou o klotañ kentoc'h gant Br. **rotel** (PELLETIER. "**rotol**, tr. «les feuilles tombées des arbres, et que l'on ramasse pour en faire du fumier propre à engraisser les terres»" in GIBR². p. 2756, ster en deus VALLEE astennet d'ober eus **rotel** ur c'hevatal da Gl. **compost**).
102. **hygrophile**. Adanv ur bev dedennet gant ar meteier gleborek. Br. **gleborgar** aa.
103. **hygrotaxie, hydrotaxie**. Br. **glebordrevn** g., **glebordrevnegezh** b. Sl. **taxie**.

104. **hypolimnion**. Gwiskad donoc'h eus dour al lennoù, dibaotoc'h an oksigen ennañ. Br. **hipolimnion** g. Sl. **épilimnion**.
105. **hyporhéique**. Adanv ar metou bevedel ez eo an dourioù oc'h intrañ ar gouelezennoù dindan an dourioù red, annezet enno ur vileg dibarek, etreat d'an dourioù gorre ha d'an dourioù kondon. Br. **dannaoziat** aa.
106. **inquilisme**. Rizh kevredadur pa vev an eil Loen e diabarzh egile hep emvoueta koulskoude diwar e goust, met o kavout bod ennañ hag o trufañ lod eus ar boued paket gant e geveler. Br. **entrigadezh** b.
107. **interattraction**. Dedennerezh kenetre Loened a un spesad. Br. **etrehoal** g.
108. **intercotidal, intertidal**. Adanv Struzh ha Loened o vevañ en tachad etre linennoù ar gourlanv hag an daere. Br. **kontraezhat** aa.
 Br. **kontraezh** (BrE. **'kontreah', 'kontréh'**) zo dezneuziet diwar hBr. **cundraid**. En degouezh-mañ e lakaan da dalvout "le sens ancien «partie sablonneuse du rivage exposée au flux et reflux de la mer»". DGVB., p. 125.
109. **lignivore**. Adanv ul Loen oc'h envagañ diwar ar prenn. Br. **prennezat** aa.
110. **limicole**. Adanv ur bev o trigañ e-barzh goueled lec'hidek an doureier. Br. **lec'hidtrigat** aa.
111. **limivore**. Adanv ur bev oc'h envagañ diwar an danvezzennoù bevel endalc'het el lec'hid. Br. **lec'hidezat** aa.
112. **métatrophe**. Adanv bevion a rank kaout nitrogen bevel evit enaozañ danvez o bevedeg. Br. **damgevandevnek** aa.
113. **milieu**. Hollad ar parennoù a-ziwar-dro o telanvadiñ ar beved (parennoù bevedel hag ambevedel). Br. **metou g.-aouioù, -eier**. Sl. **abiotique, biotique**.
114. **mimétisme**. Emheñvelaat a-berzh bevion 'zo ouzh elfennoù eus ar metou ma vevont (Fasmed o wiskañ neuz ar briñsad) pe ouzh spesadoù all gwarezetoc'h. Br. **arundelviñ**. Sl. **homophanie**.
115. **molysmologie**. Studi ar saotrezh. Br. **saotroniezh** b.
116. **nastie**. Fiñval o c'hoarvezout gant parzhioù 'zo eus ar Plant dindan ur gwered fizikel hep durc'hadur a-geñver gant hini ar gwered. Br. **amvac'hañ, amvac'h g.-ioù**. Pa vez ar fraouaer al luc'h, e komzer a **luc'hamvac'hañ, luc'hamvac'h** (Gl.

nyctinastie, photonastie) ; ar wrez, eus **gwrezamvac'hañ, gwrezamvac'h** (Gl. **thermonastie**) ; ar skeiñ, eus **tosamvac'hañ, tosamvac'h** (Gl. **séismonastie**). Sl. **taxie**.

117. **necton**. Hollad ar bevion o neuñviñ dizalc'h hag oc'h emvagañ e-barzh ur metou dour dous pe dour sall. Br. **nekton g.-ioù**. Sl. **plancton**.
118. **niche écologique**. Lec'h gouzalc'het gant ur spesad e-barzh ar gumuniezh ma emañ, a-geflen gant e geñverioù ouzh an amva, doareoù e emvoueta, h.a. Br. **trevlog b.-où**.
119. **nidicole**. Adanv ar rumm Evned a vez o floged o nodiñ dibluñv ha dall, ha pasket en o neizh e-doug ur prantad hir. Br. **neizhvagat** aa.
120. **nidifuge**. Adanv ar rumm Evned a vez o floged ganet digor o daoulagad ha dumedet ; kuitaat a reont an neizh diouzhtu. Br. **neizhtec'hat** aa.
121. **parabiose**. Kevredadur etre Amprevaned a spesadoù disheñvel, sk. Merion a zaou spesad o vevañ en hevelep merioneg. Br. **lezveded g., lezvedezh b.**
122. **parasite**. Bev oc'h emvagañ diwar-goust unan all. Br. **arvevat** aa., **arvevad g.-ed**. Bez' e vez an arvevaded pe diavaez : **amarvevaded** (C'hwen, Teureug), pe diabarzh : **enarvevaded**, ar re-mañ o vevañ er metou diabarzh (Kokidi, er gwad), pe er ganol vezhur (Lenkern), pe e-barzh ar c'helligoù (Viruz) ; arvevaded struzhel a zeskriver ivez (Foue).
123. **parasitisme**. Kevredadur etre bevion, an eil o tennañ e voued eus danvez korf egile. Br. **arveved g., arvevadezh b.** Br. **arvevad** a reer eus ar c'horvoer, **danvevad g.-ed** pe **ostiz g.-ion** (Gl. **hôte**) eus ar c'horvoed. Hervez ma chom an arvevad e hoali pad e-barzh korf an danvevad pe e-doug ur prantad hepken, e komzer eus **arvevadezh padek** (Gl. **parasitisme définitif**), tro an Tenia, pe eus **arvevadezh ampadek** (Gl. **parasitisme provisoire**), tro ar Gelaoued.
124. **pélagique**. Termen a zevever diwarnañ an anvadoù eus derezioù donder ar mor. O vont don ouzh don, e tiforc'her :
- a) an **tachad epipelagek** pe **heritek** (Gl. **zone épipélagique** ou **héritique**) betek -50 m ;
  - b) an **tachad batiel** (Gl. **zone bathyale**) isrannet etre :
    - bα) an **tachad mezopelagek** (Gl. **zone mésopélagique**) betek -150 m ;

- bβ) an **tachad infrapelagek** (Gl. **zone infrapélagique**) betek -500 m ;
 bγ) an **tachad batipelagek** (Gl. **zone bathypélagique**) betek -3 000 m ;
 c) an **tachad abisopelagek** pe **abisel** (Gl. **zone abyssopélagique** ou **abyssale**) betek -6 000 m ;
 d) an **tachad hadopelagek** pe **hadel** pe **ultraabisel** (Gl. **zone hadopélagique** ou **hadale** ou **ultraabyssale**) en tu-hont.

□ Sl. bathyplancton □.

En termenou Gl. dre **-al**, e kavan mat forc'hañ diouzh an diwezhiou etrevroadel kinniget gant Roparz HEMON. Gwelet hon eus c'hoazh (KIS-334, La-08, pp. 316-317) ez eo gwell dezneuziañ an diwezhiou La **-osus**, Gl. **-eux**, dre Br. **-us**, ha n'eo ket dre **-ozel** evel ma kinnige RH, dre abegoù o tennañ diouzh un tu da istor ar yezh, diouzh an tu all da heneuz ar gerioù ; dre abegoù heñvel ez eo gwell dezneuziañ La. **-alis**, Gl. **-al** dre Br. **-el**, ha n'eo ket **-alek**.

War ar sterva-mañ, menegomp un termen Br. diarver betek henn pa ouzon er yezh arnevez : **'ervoaz'** meneget gant VALL. 596 : “mer profonde *mor roundoun, mor ervoaz* (à Sein)”, hag adveneget gant GPC 47, e-keñver Kb. **affwys** “[...] ; cf. Llyd. *ervoaz* ‘dwrn’]”. Goulakaat a c'haller e teu alese ar Gl. **(Mer d'Iroise)**.

125. **photonastie**. Br. **luc'hamvac'hañ, luc'hamvac'h g.-ioù**. Sl. **nastie**.
126. **phototrophie**. Perzh ar bevion a zo o mod emvoueta karbonel e dalc'h al luc'h ; emañ seurt arc'hwel gant ar Struzh klorofilek. Br. **luc'hteñvañ, luc'hteñv g.-où**. Komz a reer eus ar mod emvoueta, eus ur bev **luc'hteñvek** (Gl. **phototrope**).
127. **phototropisme**. Delanvad al luc'h war greskidigezh elfennoù 'zo eus ar Plant. Br. **luc'hgerc'hañ, luc'hgerc'h g.-ioù**. Komz a reer eus **luc'hgerc'h yaek** pa dro an elfennoù war-du mammenn al luc'h, a **luc'hgerc'h nac'hek** pa zistroont diouti. Heñvelster Gl. **héliotropisme**, Br. **heolgerc'hañ, heolgerc'h**. Sl. **nastie, taxie**.
128. **phytophage**. Adanv al Loened oc'h emvoueta diwar Struzh. Br. **luvezat** aa.
129. **phytoplankton**. Hollad ar struzh eus ar plankton. Br. **fitoplankton g.-ioù**.
 □ Sl. **bathyplancton** □. Un termen evel **luvlizadur** a c'hallfed arverañ. Nemet, dre an abegoù displeget c'hoazh, ez eo gwell derc'hel an termenou etrevroadel en dachenn-mañ.
130. **plancton**. Hollad ar bevion en arneñv er metou dourel. Gouest int da zilec'hiañ war hedoù berr, dreist-holl e vezont kaset gant ar redennoù. Br. **plankton g.-ioù**. Diforc'h a reer ar **plankton peurzalc'hus** (Gl. **plancton permanent**), ouzh e ober furmoù o chom ennañ hag int degouezhet er stad oadour (Protozoed,

Bezhin), hag ar **plankton amzeriat**, (Gl. **plancton temporaire**) ennañ rakviled hepken (larved Krestenege, Blotviled, Pesked). Etre ar mikron hag ar c'hentimetr emañ ment ar bevion. Hervez o natur e tispazier ar **fitoplankton** (Gl. **phytoplankton**) hag ar **zooplankton** (Gl. **zooplancton**).

131. **polytypisme**. Doare eus ur spesad a ya d'e ober lies gouennad douaregorel. Br. **liesrizhegezh** b.
132. **potamique**. Adanv ul Loen o vevañ en dour dous. Br. **stêrat** aa., **stêdrigat** aa.
133. **potamodrome**. Adanv ur Pesk oc'h emdizhañ en dourioù dous. Br. **stêremdizhat** aa. Sl. **holobiotique**.
134. **potamotoque**. Adanv ur Pesk o vevañ peurliesañ er mor, o sevel en dourioù kevandirel evit greuniañ. Br. **stêrhiliat** aa. Heñvelster : **anadrome**.
135. **reviviscence**. Gouested o deus bevion 'zo da zont oberiat en-dro goude ur prantad hir a veved enklat er stad disec'h ma c'hellont gouzañv gwrezverkoù betek - 273°C. Br. **dazbevusted** b.
136. **rythme biologique**. Argenmañ mareadec eus kreñvder pe vezañs end-eeun un anadenn, a-zalc'h ouzh parennoù kosmek evel pad ar goulaouiñ (Br. **korvez nozdeziat**, Gl. **rythme nyctéméral**), pebeilad ar c'houlzoù bloaz (Br. **korvez rannvloaziat**, Gl. **rythme saisonnier**). Br. **korvez** b.-ioù **vededel**.
137. **sélection**. Dibarzh ar gouennerion. Br. **diuzouennañ**. En **diuzouennañ naturel** (Gl. **sélection naturelle**), e vez an dibarzh e dalc'h ar c'heñver etre doarenoù 'zo gant ar gouennerion hag ar metou ma vevont, o reiñ lañs da rummadoù 'zo diwar-goust re all. En **diuzouennañ kalvezadel** (Gl. **sélection artificielle**), e vez renet an dibarzh gant ar mager war-benn keneliañ an hinienoù e piaou d'ur genotip divizet.
138. **spéciation**. Argerzh furmidigezh ar spesadoù. Br. **spesata**.
139. **sténohalin**. Adanv ur bev dourat o c'houzañv un argemmusted vihan hepken eus ar grenn en e amva. Br. **strizhgrennek** aa. Sl. **euryhalin**.
140. **sténoionique**. Adanv ur bevedeg na c'hell remziñ nemet etre bevennoù strizh eus ar pH. Br. **strizhionek** aa., **strizhpHek** aa. Sl. **euryionique**.

141. **sténotherme**. Adanv ur bevedeg na c'hougemer nemet argemmadoù bihan gwrezverk. Br. **strizhwrezek** aa. Sl. **eurytherme**.
142. **symbiose**. Kevredadur daou vevedeg a ziskouez gounit korvo an eil hag egile gant seurt mod bevañ. Br. **kedveved** g., **kedvevadezh** b. Un dro dibarek eo eus an arveved gant kempouez stabil en etreweredoù an arvevad hag an danvevad. Eus ar bevion e kedveved e reer Br. **kedvevaded** ls. (g.) (Gl. **symbiontes**). Sl. **parasitisme**.
143. **sympatrique**. Adanv spesadoù o c'houzerc'hel an un tiriad pe a zo kenskej o egorrennoù dasparzh. Br. **kendiriat** aa. Sl. **allopatrique**.
144. **Synécologie**. Studi kumuniezhoù (bevgantoù) o vevañ en amveziadoù trevel heñvel. Br. **Kendrevoniezh** b. Sl. **biocénose**.
145. **syngaméon**. Poblad etrehilius he holl izili. Br. **singameon** g.-où, **etrehiliog** b.-i.
146. **taxie**. Loc'hañ digeñver gant ar c'hreskiñ, a-zalc'h ouzh ur barenn digemparzhiek eus ar metou, dreist-holl a-berzh bevion dinask. Br. **trevnegezh** b. **Trevnegezhioù yaek** pe **nac'hek** a zispartier hervez m'emañ durc'haet al loc'hañ war-du pe diwar-du mammenn an delanvad. Hervez natur ar barenn fraouaer, e komzer, e tro ur fraouaer kimiek, eus **kimidrevn(egezh)** (Gl. **chimiotoxicité**) ; e tro al luc'h, eus **luc'htrevn(egezh)** pe **heoldrevn(egezh)** (Gl. **phototoxicité** pe **héliotoxicité**) ; e tro an argemm gwrezverk, eus **gwreztrevn(egezh)** (Gl. **thermotaxie**) ; e tro an tredan, eus **galvandrevn(egezh)** pe **tredandrevn(egezh)** (Gl. **galvanotoxicité**) ; e tro ar ponnderder, eus **douardrevn(egezh)** (Gl. **géotoxicité**) ; e tro ar glebor, eus **glebordrevn(egezh)** (Gl. **hygrotoxicité** pe **hydrotaxie**) ; e tro an trouzioù, eus **stendrevn(egezh)** (Gl. **phonotoxicité**) ; e tro an dourred eus **gouerdrevn(egezh)** (Gl. **rhéotoxicité**) ; e tro ar stekiñ, eus **stoktrevn(egezh)** (Gl. **thigmotoxicité**).
- Sl. **branchiotoxicité** □, notenn ma ran anv eus ar c'hevezerezh etre ar c'hedrannoù Et. **-tact-** ha **-tax-**. N'eur ket evit lavarout pehini eus an div a vo trec'h, ac'hoel pa zaveer d'ar geriadurioù. E-barzh *Dictionnaire de la Biologie*, PUF, 1979, p. 401, e lenner : “**Tactisme**, terme remplacé par **Taxie**”. E-barzh *Dictionnaire des Structures du vocabulaire savant*, Les Usuels du Robert, 1980, pp. 411-412, e kaver ar mellad “**-tactisme** (ou **-taxie**) : La var. **-taxie** [...] ne paraît pas très heureuse, car **-taxie** appartient déjà à d'autres systèmes”. E-barzh *Le Petit Robert*, 1984, pp. 1915 & 1929, emañ **tactisme** ha **taxie** gant pep a zespizadur, hemañ o vezañ “réaction de locomotion orientée des organismes animaux [...]”,

hennezh “réaction d'orientation des cellules [...]”. E *Dictionnaire de Médecine Flammarion*, 1991, p. 175, ne gaver nemet un deverad : “**chimiotactisme** (angl. **chemotaxis**), syn. **chimiotaxisme** (moins recommandé).” War *Dictionnaire des termes de Médecine*, Maloine, 1992, p. 862 : “**taxie**, syn. **tactisme**, **tropisme**. [...] **Tactisme** et **Taxie** indiquent généralement une réaction d'organismes ou de cellules mobiles qui se déplacent, **tropisme**, une simple orientation sans déplacement.”

Ober a ran gant ar gedrann **galvan-** "red tredan" el luniadoù Br. (diwar an anvenn *Galvani*) e-lec'h ma ra an Et. gant **galvan(o)-** .

147. **terricole**. Adanv Loened 'zo o vevañ e-barzh an douar. Br. **douardrigat** aa.
148. **territoire**. Egorenn dezvonnet gant ul Loen ha sellet gantañ evel e annez ; he difenn a ra ouzh arlankerezh al Loened all nemet e barez. Br. **taread** g.-où.
 Ret eo diforc'h **taread** diouzh **tiriad**, egorenn dasparzh ur spesad.
149. **thalassique**. Adanv ar Pesked o vevañ en dour sall. Br. **morat** aa., **mordrigat** aa. ; hv. Gl. **thalassodrome**, Br. **moremdizhat**.
150. **thalassotoque**. Adanv ar Pesked stêr o tiskenn d'ar mor evit greuniañ. Br. **morhiliat** aa. Sl. **catadrome**, **potamotoque**.
151. **thermocline**. En Dourvevoniezh, derez o tispertiañ an dourioù gorre, en ardizh an argemmoù gwrezverk, diouzh an dourioù donoc'h, muioc'h e-maez delanvad. Br. **termoklin** g.-où.
152. **ultradien**. A-zivout ur gorvez vevedel a zo he zrovezh er gavael etre un hanter eurvezh hag ugent eurvezh. Br. **tradeziat** aa. Sl. **circadien**.
153. **Zoogéographie**. Skiant o plediñ gant dasparzh al Loened war an Douar. Br. **Milzouaroniezh** b. Dezhi div gevrenn : a) studi an egorennoù dasparzh, a zo an arvez **douaregorel** (Gl. **géographique**) anezhi ; b) studi ar meteier ma vev pep spesad, a zo an arvez **trevel** pe **trevegorel** (Gl. **écologique**) anezhi.
154. **zooplancton**. Hollad ar Miled a ya d'ober ar plankton. Br. **zooplankton** g.-ioù. Sl. **phytoplancton**.
 Sl. **bathypalcton** Gwell na arverañ ur furm **millizadur** dre an abegoù displeget en notenn meneget.

- a-ziwar-dro (parennoù —)* (facteurs) environnants 113.
abisopelagek abyssopélagique 124.
aervevadezh aérobiose 2.
aervevat aérobie 2.
aerveved aérobiose 2
alldreñ allotropie 6.
alldroüsted allotropie 6.
amarvevad ectoparasite 122.
ambevadel abiotique 1.
ampadek (arvevadezh —) (parasitisme) transitoire 123.
amprevanezat entomophage 76.
amva environnement, milieu environnant.
amvac'h nastie 116.
amvac'hañ nastie 116.
amveziadoù (trevel) conditions (écologiques) 144.
amzeriat (plankton —) (plancton) temporaire 130.
anaervevad anaérobiose 12.
anaervevadezh anaérobiose 12.
anaervevat anaérobiose 12.
anaerveved anaérobiose 12.
anaraezus (da) incompatible (avec) 1.
andourvevadezh anhydrobiose 13.
andourveved anhydrobiose 13.
ankeventrac'h amixie 7.
annez habitat 148.
annezva habitat 68.
anraz dépourvu de calcium 39.
anrevék asexué 50.
anvevedus abiotique 1.
anvil azoïque 19.
araezus (da) compatible (avec) 87.
ardizh (en —) soumis, exposé (à).
ardraoñadeg avalaison 18.
ardraoñus catadrome 42.
ardreuziñ (tachad —) (zone) intermédiaire 67.
argammedek progressif 48, 49.
argrec'hus anadrome 11.
arlankerezh intrusion 148.
arneuñv : en — qui flotte, flottant 130.
arstalek constant.
arundelviñ mimétisme 114.
arunskediñ homophanie 100.
arvevad parasite 122.
arvevadek parasitique 96.
arvevadezh parasitisme 123.
arvevat parasite 122.
arveved parasitisme 123, 142.
atorñ récupérer 52.
azbevadezh anabiose 10.
azbeved anabiose 10.
azdourañ réhydrater 13.
bagadiñ (realezh v—) (comportement) grégaire 92.
bagadus grégaire 92.
bagadusted grégarisme 92.
bagateiat grégarigène 92.
Bakteri Bactéries.
batiel bathyal 124.
batipelagek bathypélagique 124.
batiplankton bathyplancton 20.
bec'h concentration (d'une solution).
bedsezat cosmopolite 55.
bentek benthique 21.
bentoz benthos 22.
bev être vivant, organisme vivant.
bevadel biotique 34.
bevarc'hwelel physiologique 71.
bevdolz biomasse 28.
bevdreluc'h bioluminescence 27.
beved vie (biologique).
bevedeg organisme vivant.
bevedel (distaoladoù —) (débris) organiques 60.

- bevedel* (*korvez —v-*) (rythme) biologique 136.
bevel (*danvezioù —*) (matières) organiques 84.
bevel (*metou —*) (milieu) organique 96.
bevgant biocénose 24.
bevgantad biocénose 24.
bevgantadel biocénotique 25.
bevgantadouriezh biocénotique 25.
bevgantel biocénotique 25.
bevgelc'h biosphère 32.
bevgorvez biorythme 30.
bevhoadoniezh biostatigraphie 33.
bevstenoniezh bioacoustique 23.
bevva biotope 35.
bevvod biome 29.
bevezouaroniezh biogéographie 26.
Bezhin Algues 87.
biom biome 29.
bleuñvdrigat floricole 85.
blez an 46.
Blotwiled Mollusques 130.
brosezat endémique 72.
Buoc'haned Coccinelles 92.

C'hwen Pucés 122.
C'hwil-kaoc'h Bousier 54.
ched terrier 54.

damgevandeñvek métatrophe 112.
dannaoziat hyporhéique 105.
danvevad hôte (du parasite) 123.
danveziñ utiliser 2.
daouarduat diadrome 61.
daouzourdrigat amphibiotique 9.
daremouezh interférer, interférence.
dasken- "diseurt, liesdoare" 4.
daskendeñv allotrophie 5.
daskendeñvañ allotrophie 5.

daskendeñvegezh allotrophie 5.
daskendiriad allopatrique 4.
dasparzh (*egorenn —*) (aire de) répartition 143.
dassonlec'hiañ écholocation 63.
dazbevusted reviviscence 135.
delanvad influence, excitant, stimulus 146.
delanvadiñ influencer, conditionner 113.
dem dème 58.
dengerc'h anthropophile 57.
-dez- "jour" 45, 46.
diandeñvek hétérotrophe 96.
diraez (*e — udb.*) au contact de qqc..
distaoladoù (*bevedel*) débris (organiques).
diuzouennañ sélectionner, sélection 137.
doareenn (*hilel, h.a.*) caractère (génétique, etc.).
donbrennezat endoxyle 75.
douardrevn géotaxie 90, 146.
douardrevnegezh géotaxie 90, 146.
douardrigat terricole 147.
douaregor espace géographique 49.
douaregorel géographique 131, 153.
douarezadezh géophagie 88.
douargar géophile 89.
douargerc'h géotropisme 91.
douargerc'hegezh géotropisme 91.
douarvevad géobionte 87.
douarvevat géobionte 87.
dourat aquatique (vivant dans l'eau).
dourel (*metou —*) (milieu) aquatique 130.
Dourvevoniezh Hydrobiologie 151.
druzad humus 101.

ec'hodiñ émettre.
edafon édaphon 70.
egorenn espace (déterminé).

- egorenn (dasparzh)* aire (de répartition) 143.
eiendrigat crénobie 56.
eiengar crénophile 57.
emdizhañ migrer 9.
enarvevad endoparasite 73, 122.
enarvevat endoparasite 73.
engenidig autochtone 15.
engenidik autochtone 15.
enkelat latent.
enluvezat endophage 74.
enrigadezh inquilisme 106.
epilimnion épilimnion 77.
epipelagek épipélagique 124.
erwezh réponse (biologique) 65.
estregar xénophile 57.
etrehilieg syngaméon 145.
etrehilius interfécond 145.
etrehoal interattraction 107.
euviñ ingérer 37.
ezgenidig allochtone 3.
ezgenidik allochtone 3.
ezverioù effluents 62.
- Fasmed* Phasmes 114.
fenotipek phénotypique 65.
fitoplankton phytoplancton 129, 130.
Foue Champignons 122.
fraouadenn stimulus 71.
fraouaer excitant 116.
fraouaer (parenn —) (facteur) stimulant 146.
frouezhezat carpophage, fructivore 40.
- galez* cécidie 86.
galezat gallicole 86.
galeztrigat gallicole 86.
galvandrevn galvanotaxie 146.
galvandrevnegezh galvanotaxie 146.
- Gelaoued* Sangsues 123.
genotip génotype.
glad (hilel) patrimoine (génétique) 50.
glaourus muqueux 37
glebordrevn hydrotaxie, hygrotaxie 103, 146.
glebordrevnegezh hygrotaxie, hydrotaxie 103, 146.
gleborgar hygrophile 102.
goañvorel (kousk —) (sommeil) hibernale 97.
goañvoriñ hibernation 92, 97.
gouennad race .
gouennañ multiplication 50.
gouenner reproducteur 137.
gouerdrevn rhéotaxie 146.
gouerdrevnegezh rhéotaxie 146
gougemer tolérer, tolérance.
goulaouder éclaircissement 100.
goulaouiñ (pad ar —) (durée de l')éclaircissement 136.
gourneizhiañ cleptobiose 47.
gouzerc'hel occuper.
grenn pression osmotique 80.
gwered sol 69.
gwered (stroll) effet (de groupe) 71.
gwezhour ouvrier (insecte) 41.
gwezdifuiñ isolation thermique 97.
gwezamvac'h thermonastie 116.
gwezamvac'hañ thermonastie 116.
gweztrevn thermotaxie 146.
gweztrevnegezh thermotaxie 146.
- hadel* hadal 124.
hadopelagek hadopélagique 124.
halgar halophile 94.
halveveg halobios 93.
hañvoriñ estivation 78.
hañvorvezh (période, durée d')estivation 78.
heoldrevn héliotaxie 146.

- heoldrevnegezh* héliotaxie 146.
heolgerc'h héliotropisme 127.
heolgerc'hañ héliotropisme 127.
heritek hérétique 124.
hevezhurekaat eutrophisation 84.
hilel (glad —) (patrimoine) génétique 50.
hinel (parenn —) (facteur) climatique 69.
hipolimnion hypolimnion 104.
hironaat hybridation 7.
hoalad ère géologique 33.
hoalerezh attraction 36.
hoali durée de la vie 44.
hollezat omnivore 5.

infrapelagek infrapélagique 124.

kalvezadel (diuzouennañ —) (sélection) artificielle 137.
kaoc'hezat coprophage 54.
-kar -phile 57.
kasta caste 41.
kavenndrigat cavicole 44.
kedvevad symbionte 142.
kedvevadezh symbiose 142.
kedvevat symbiotique 37.
kedveved symbiose 142.
kelanadek saprophytique 96.
kemmagadezh commensalisme 52.
Kendrevoniezh Synécologie 144.
keneliañ propagation (de la race) 137.
kennevid métabolisme 2.
kenouennad congénère 71.
kêradeg homing 99.
kêrat homing 99.
-kerc'h- -trop- 36, *-phil-* 57.
kevandeñvek autotrophe 17.
keveler partenaire 106.
kevredadur association.

kevredus social (insecte) 41.
kimidrevn chimiotactisme 146, chimiotaxie 146.
kimidrevnegezh chimiotactisme 146, chimiotaxie 146.
Kiropter Chiroptères 63.
klimaks climax 48.
klin cline 49.
klon clone 50.
kludad colonie 51.
Kokidi Coccidies 122.
kontraezhat intercotidal, intertidal 108.
korfadurel anatomique 71.
korrvev microorganisme 24.
korvez (vevedel) rythme (biologique) 136.
kosmek (parennoù —) (facteurs) cosmiques 136.
Krestenedeg Crustacés 130.
Krignerion Rongeurs 37.
kumuniezh communauté 51, 53.

larvenn larve 130.
lasteztrigat détritique 60.
lec'hidezat limivore 111.
lec'hidtrigat limicole 110.
-len -phile 57.
Lenkern Helminthes 122.
lezvevadezh parabiose 121.
lezveved parabiose 121.
liesrizhegezh polytypisme 131.
Loened Faune 108.
Lombrikideged Lombricidés 88.
lou (sl. *luv*).
louez putride 62.
lu (sl. *luv*).
luc'hamvac'h photonastie 116, 125.
luc'hamvac'hañ photonastie 116, 125.
luc'hgerc'h phototropisme 36, 127.

- luc'hgerc'hañ* phototropisme 127.
luc'hgerc'hegezh phototropisme 36.
luc'hteñv phototrophie 126.
luc'hteñvañ phototrophie 126.
luc'hteñvek phototrophe 126.
luc'htrevn phototaxie 146.
luc'htrevnegezh phototaxie 146.
luv plantes, -phytes, -phyt- 74.
luvezat phytophage 74, 128.
lwlizadur (sl. *fitoplankton*).
- maboriat* pédophile 57.
mager éleveur 137.
meinel minéral.
metou milieu 113.
mezhref (*halioù* —) (sels) nutritifs 84.
mezopelagek mésopélagique 124.
mileg faune 105.
millizadur (sl. *zooplankton*).
milour soldat (insecte) 41.
milvevadek holozoïque 96.
milzouaroniezh zoogéographie 153.
mivezhurekaat dystrophisation 62.
morarduadeg avalaison 18.
morarduat catadrome 42.
morat thalassique 149.
mordrigat thalassique 149.
moremdizh migration thalassique 98.
moremdizhat thalassodrome 149.
morhiliat thalassotoque 150.
morlizadur 20.
morveveg halobios 93.
mougevdrigat cavernicole 43.
Mougevvevoniezh Biospéléologie 31.
- neizhtec'hat* nidifuge 120.
neizhvagat nidicole 119.
nektion necton 117.
Nematod Nématodes 87.
- nozdeziat* nycthémeral 136.
- oksidrevn* branchiotaxie 36
oksidrevnegezh branchiotaxie 36.
-om "hollad, trevnad" 29.
-oriat -phile 57.
ostiz hôte (du parasite) 123.
oulennoù excréments 37, 54.
- padek* (*arvevadezh* —) (parasitisme) définitif 123.
parenn (*drevel*) facteur (écologique) 69.
parenn (*fraouaer*) facteur (stimulant) 146.
parenn (*hinel*) facteur (climatique) 69.
peurgammed climax 48.
peurzalc'hus (*plankton* —) (plancton) permanent 130.
plankton plancton 130.
poblad population 58.
poblañs population 49.
prenezat xylophage 75, lignivore 109.
pri sol 69.
priel édaphique 69.
priveveg édaphon 70.
Protozoed Protozoaires 87, 130.
- rakvil* larve 130.
ranndouar région (de la Terre) 28.
rannvloaziat saisonnier 136.
razek calcaire 38.
raztec'hat calcifuge 39.
raztrigat calcicole 38.
realezh (*vagadiñ*) comportement (gré-gaire) 92.
realezhel éthologique 71.
remziñ subsister 140.
rezurezek homéotherme.

- rotel* compost 101.
roteldrigat humicole 101.
rouez- eury- 79.
rouezdonek eurybathe 79.
rouezgrennek euryhalin 80.
rouezionek euryionique 81.
rouezpHek euryionique 81.
rouezteñvek eurytrophe 83.
rouezwrezek eurytherme 82.
- sac'henn* cæcum 37.
sac'henndeñvañ cæcotrophie 37.
saotrezh pollution 115.
saotroniezh molysmologie 115.
singameon syngaméon 145.
spesad espèce.
spesata spéciation 138.
sten son (Physique) 23.
stendrevn phonotaxie 146.
stendrevnegezh phonotaxie 146.
stenoniezh acoustique 23.
stêrarduat anadrome 11.
stêrat potamique 132.
stêrdrigad amnicole 8.
stêrdrigat amnicole 8, potamique 132.
stêremdizh migration potamique 98.
stêremdizhañ migration potamique 98.
stêremdizhat potamodrome 133.
stêrhiliat potamotoque 134.
stoktrevn thigmatotaxie 146.
stoktrevnegezh thigmatotaxie 146.
strafuilhañ perturber, perturbation 62.
strizh- sténo- 79.
strizhgrennek sténohalin 139.
strizhionek sténoionique 140.
strizhpHek sténoionique 140.
strizhwrezek sténotherme 141.
stroll (*gwered* —) (effet de) groupe 71.
- struzh* végétaux 70.
Struzh Flore 108.
struzhel végétal 48.
sugañ absorption (intestinale) 37.
- tachad* (—où *bagateiat*) zones grégari-gènes 92.
tant tonus musculaire 80.
taread territoire (d'un animal) 148.
Tenia Ténia 123.
Termit Termites 41.
termoklin thermocline 149.
Teureug Tiques 122.
tiriad aire (géographique) 143.
tosamu,hañ séismonastie 116.
tradeziat ultradien 152.
traezhat arénicole 14.
traezhtrigat arénicole 14.
tredandrevn galvanotaxie 146.
tredandrevnegezh galvanotaxie 146.
trehentad transit (alimentaire) 37.
trenkennlen acidophile 57.
trevegorel (concernant l'espace) écologique 153.
trevel (*amveziadoù* —) (conditions) écologiques 144.
trevel (*parenn d—*) (facteur) écologique 69.
trevgefin écotone 67.
trevlog niche écologique 118.
-trevn- -tact-, -tax- 36, 146.
trevnegezh taxie, tactisme 146.
Trevoniezh Écologie 64.
trevreizhiad écosystème 66.
trevrizh écotype 68.
trevrizhad écotype 68.
trevstummañ écomorphose 65.
trevva environnement (écologique) 49.
-trig- -cole 8
trigad habitant 48.

troveziat circannien 46.

trozeziat circadien 45.

truflañ détourner à son profit 106.

ultraabisel ultraabyssal 124.

unandrevoniezh autoécologie 16.

undourdrigat holobiotique 98.

Viruz Virus 122.

zooplankton zooplancton 130, 154.